

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

תאריך: 14.5.2020
בתשובה נא לציין: 109290

בפקס 025305741

לכבוד
אלוף נדב פדן
אלוף פיקוד מרכז

א.נ.

הנדון:

הריסת בית מכוח תקנה 119 לקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, תוך הפרה קשה של ההתחייבויות שנמסרו בפני בג"ץ 1490/20 בית משפחת שיבלי מכובר

1. הרינו להביא לידיעתך אירוע חמור של ביצוע הריסה עונשית של בית מכוח תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945.
2. כידוע, תקנה 119 מקנה סמכות ענישה קיצונית ודרקונית, הכרוכה בפגיעה חמורה ביותר בזכויות יסוד של חפים מפשע, המנוגדת לדין הבינלאומי ההומניטרי, משפט זכויות האדם, הדין הבינלאומי הפלילי ואף את המשפט הישראלי המנהלי והחוקתי. כמו כן, קולות לבחינת סוגיה כאובה זו לדיון מעמיק עלו גם כן מתוך כותלי בית המשפט.
3. חרף קיצוניות הסמכות, בית המשפט אישר את קיומה של הסמכות של המפקד הצבאי להורות על הריסת בתים מכוח תקנה 119, אולם עמד בפסיקותיו, על כך שהפעלתה מחייבת זהירות והקפדה מצד הרשות.
4. הן במסגרת העתירה שהוגשה, שפרטיה בנדון, והן בדיון בתיק עמדו העותרים על כך ששיטת ההריסה אותה הציג המשיב עשויה להסב נזקים רבים שהם מעבר למתואר בחוות הדעת מטעמכם, דבר שבעצמו עשוי לחזק את טענת העותרים לפיה מאחורי אופן ההריסה עליה הודיע המשיב מסתתרים שיקולים של נקמה.
5. כבר במסגרת ההליך המשפטי, התרענו בפניכם ובפני בית המשפט על כך שאופן ההריסה עשוי להסב נזקים לדיירים/בעלים אחרים במבנה. כך למשל, ציינו העותרים במסגרת חוות דעת הנדסית שהוגשה מטעמם כי הריסת הקירות של הדירה בקומה העליונה תגרום לקריסת התקרה העליונה שמשמשת את שתי הדירות. ואכן, משקל הפסולת, בעקבות הקריסה, גרם לנזקים קשים בדירה בקומה הראשונה, בניגוד להתחייבות של המשיב בפני בג"ץ.
6. כמו כן, הדגישו העותרים, כי בשיטת ההריסה שהוצגה על ידיכם, באמצעות כלים כבדים, עלול להיגרם נזק לכניסה שמשמשת את בעלי הדירה בקומת הכניסה, בשער הראשי, בגדר ובמספר רב של עצים פוגרים המסובבים את

המוקד מודה למאות האנשים והגופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association

מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה

اسمته دلوطة زلتسبرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

הבניין. להוותנו, כך אכן אירע.

7. במקביל לכך, ביום 22.3.2020, ובסמוך להכרזה על מצב חירום עולמי בשל התפרצות מגפת הקורונה, פנינו אליכם, בבקשה להקפיא את מדיניות הריסת הבתים מכוח תקנה 119 ולהימנע מלהוציא הודעות על כוונה להרוס בית, וכן צווי הריסה, וככל שיינתן פסק דין המאשר הריסת בית מכוח תקנה 119, להימנע מליישמו בזמן ההכרזה על מצב חירום, הן בישראל והן ברשות הפלסטינית.

8. פנייה זו נשלחה מתוך הבנה, כי הותרת אנשים ללא קורת גג בפרט בתקופה זו מהווה סכנה ממשית לשלום הציבור, וחושפת את דיירי הבית ומי שיהיה סביבם לסכנה של ממש להידבק בנגיף.

9. ביום 26.4.2020 התקבלה תשובה עמומה מטעמכם, לפיה "מימוש הסמכות להרוס בתי מחבלים ייעשה בהתאם להערכת המצב שיערוך מפקד פיקוד מרכז, לאחר שישקול את כלל השיקולים הרלוונטיים לעניין".

10. בשעה 1:00 בלילה, אור ליום 11.5.2020, הגיעו כוחות מוגברים לבית משפחת שיבלי בכפר כובר לממש את צו ההריסה, כשבגדה המערבית עדיין מוטל סגר. נראה ששיקולים של שמירה על בריאות האוכלוסייה, אינם מנויים ברשימת "השיקולים הרלוונטיים" לפי המפקד הצבאי, וזאת בניגוד לחובתו על פי המשפט הבינלאומי ההומניטארי.

11. כמו כן, אופן ביצוע ההריסה, כאמור, חרג מכל קנה מידה של סבירות ואף יעילות. ראשית כל, המשיבים גרמו לנזקים רבים לקומה הראשונה, בניגוד להתחייבות שניתנה על ידיהם. הדירה בקומה הראשונה הפכה לבלתי ראויה ואף מסוכנת למגורי אדם.

12. יתרה מזו. בתיעוד שפורסם בתקשורת של הריסת הבית, אפשר לראות, כי הבאגר הרס חלק מגדר המבנה, כשכבר היה בתוך שטח הגינה, לאחר שהרס חלק אחר מהגדר כדי להיכנס לתוך הגינה. משמעו של הדבר כי חיילים החליטו להרחיב את היקף ההריסה, על דעת עצמם, ובניגוד לחוות הדעת שהוצגה מטעמכם.

<https://www.facebook.com/kan.news/videos/281513732859363>

13. במהלך ההריסה, הכוח שפעל, החליט לעקור מספר עצים, שלא לצורך, חרש את האדמה של הגינה והרס את בריכת המים שבתוך הגינה המשמשת להשקיית העצים.

14. הנזקים שגרמו כוחות הביטחון שביצעו את צו ההריסה, חרגו מגדר המבנה של משפחת שיבלי, והשלכות ההתפרעות של החיילים הגיעו לתושבי השכונה כולה.

15. מתושבי הכפר נמסר, כי החיילים הפילו עמוד טלפון וכל השכונה הייתה מנותקת במשך יממה שלמה משירותי טלפון, כמו כן, הם פגעו בעמוד חשמל

מרכזי שניתק את רוב הכפר גם משירותי חשמל במשך יממה שלמה.

16. כמו כן, הכוח שפעל במקום, השאיר, בין אם בכוונה ובין אם לא, פסולת בנייה בדרך שמובילה לבית השכנים של משפחת שיבלי, וחסם את הגישה של ארבע משפחות לביתן. כמו כן, ובניגוד לנאמר בחוות הדעת ההנדסית מטעמכם, נגרם נזק כבד לצינור מים שמשמש גם את השכנים, ולא רק דיירי הקומה הראשונה באותו מבנה, שגם לגביהם התחייבתם שלא ייגרמו נזקים בתשתית המים.
17. עוד דווח מתושבי הכפר, כי החיילים הורידו את מיכלי המים מעל גג מבנה השכנים ושברו אותם.
18. יודגש, כי במסגרת התייעוד של הריסת הבית, נראה שהכוח הצבאי התעכב זמן רב לצורך הורדת דגל שהוצב על גג המבנה, וככל הנראה שהדבר דרש פגיעה בחלקים במבנה שהם מעבר לתחום צו ההריסה.
19. לא למותר לציין, כי בחוות הדעת השונות המוגשות מטעמכם, ובחלק המתאר את אופן ביצוע המיפוי, אתם מקפידים להוסיף הערה המתייחסת לכך, שהמיפוי מבוצע בשטח עוין ובזמן לוחץ שאינו מאפשר ביצוע מיפוי אידיאלי שהיה נעשה בסביבה אזרחית.
20. נראה שבעת ביצוע ההריסה, נעלמו שיקולים של לחץ הזמן, והכוח הפועל החליט להרחיב את ההריסה, משיקולים נקמניים גרידא, שכן אין כל צידוק בגרימת הנזקים הרבים שפורטו לעיל. כך למשל, לכוח הפועל היה זמן רב לחפש את הזווית שתאפשר לו להוריד דגל שהוצב מעל הגג, להוריד מיכלי המים של השכנים, לעקור עצים שלא לצורך, להחריב בריכת המים בתוך הגינה, להרוס חלקים נוספים בגדר, אך ורק בשל כתובות גרפיטי שהופיעו עליו, שכנראה לא היו לרוחו של הכוח הפועל.
21. פנייה זו באה כדי להזכיר לכם, כי האחריות למנוע נזקים החורגים מצו ההריסה מוטלת עליכם, ואף מוטלת עליכם החובה להימנע מביצוע הצו ככל שיתגלה שהדבר יסב נזקים מיותרים שלא קיבלו התייחסות במסגרת חוות הדעת ההנדסית וההליך המשפטי כולו.
22. על אף שכב' השופט פוגלמן הדגיש זאת במסגרת הדיון בעתירה, באומרו: "כפי שפסקנו, יש למפקד הצבאי אחריות. אם המפקד חושב שיש סיכוי שההריסה תפגע בבית הוא חייב לאטום אותו. הוא לא יכול לגלגל את האחריות הזו על מישהו אחר", החלטתם לפעול בחוסר סמכות והרחבתם את היקפי ההריסה מעבר למה שהוחלט, ואף זאת נעשה משיקולים נקמניים שכן לא ברור מה הצורך בגרימת נזקים רבים אלה.
23. כל זה בזמן ששאלת חוקיות השימוש בתקנה 119, בין היתר, מונחת על שולחנו של בית המשפט הבינלאומי הפלילי. כאמור, ועל אף חילוקי הדעות בין המשפטנים השונים, בית המשפט הישראלי אישר את השימוש בתקנה 119

לצרכים הרתעתיים בלבד.

24. חריגה משיקולים של הרתעה מעמידה כל אחד מהמעורבים והאחראים על ביצוע צו ההריסה, למצער, בדרך בו בוצע, בפני הפרה קשה של האיסור על ביצוע פשעי מלחמה, שכן גם בהינתן שמדיניות הריסת הבתים הינה כשרה, במקרה דנן הייתה חריגה בוטה מסמכותו זו, ועולה חשש כבד כי ביצוע הצו והחריגה ממנו היו משיקולים נקמניים ענישתיים.
25. נראה שעם סיום ההליך המשפטי, רווחת בקרבכם התחושה שאין פיקוח על אופן ביצוע הצו, ואז הכל מותר. הן בחירת מועד ההריסה והן אופן הביצוע כפי שעולה מהתיעוד שהוצג לעיל מצביעים על חריגה בוטה משיקולי הרתעה והתנהלות המפרה את התחייבויות שהוצגו בפני בג"ץ.
26. אנו רואים בחומרה התנהלותכם במקרה דנן, מדובר במעשים חמורים שאין כל דרך להשיב לאחור את תוצאותיהם.
27. לאור האמור, אנו דורשים לקיים בדיקה מעמיקה לאירוע האמור ולהביא בפנינו את ממצאיה ובכלל זה כיצד בכוונתכם לפעול כדי למנוע שהתנהלות זו לא תחזור על עצמה בעתיד.
28. לאור תגובתכם לפנייה זו נשקול את צעדינו הן ביחס למקרה הנוכחי והן ביחס לצווי הריסה עתידיים, ככל שחלילה יהיו כאלה.

בכבוד רב,
נדיה דקה, עו"ד

העתק:

ד"ר אביחי מנדלבלויט היועמ"ש לממשלה, פקס: 02-6467001